

okaka kia kitea ki mua. Ko muri tona puiaki, ko te taha o te "Wiwi." I tona mohio ki nga tikanga maori, he tino kai awhina ia i tona hoa taane, ki te haka, waiata, patere, me era atu mea e kororia ai te hui maori. He wahine whakapono. He kaha hoki ki te hapai i nga mahi e tipu ai te whakapono. I tumanako ia kia takoto tika te whakapono o Ngati Porou. E tae ana he ope ki tona kainga i nga wa katoa. Kaore e auhī ki te takataka ki ana manuhiri, ahu ake ki taana whanau 14. E II o taana whanau i ata miramiratia e ia, tukuna ki nga kura, na kua pakeketia.

I marenatia ia kia Apirana Turupa Ngata i te wa o te Minita mo taha Maori i te University o Akarana. I te tari roia a Ngata ka whanau ta raua tamaiti matamua. Ka timata a Ngata i konei ki te uru haere ki nga turanga honore, me Arihia ano ki muri awhina puku atu ai. I te ekenga o tona hoa taane hei Minita maori i nui ke te mihi kia ia. I mohiotia na tona au ngawari i mama ai te haere o nga mahi. I kite ia i te tautapatanga i tona hoa taane hei Ta, hei Minita maori, i awhina tahi nei ia kia whiwhi ki enei honore. Na reira e tika ana te ki, ehara i a Ta Apirana me Ngatiporou anake tenei aitua. Engari no te iwi maori nui tonu.

TE WHANAU.

Ko Rina Te Kani Te Ua (Turanga), Tai Green, Parearau Pouwhare, Hinehou Te Purei, (Waiapu). Hana (Hukarere). Wiremu Tipene, Te Purewa, me Henare Kohere Ngata (Waiapu) Ko Wiremu Ngata he mahita no te Aute Karetia.

TE MATE KOHI, Consumption.

TE PUTAKE O TE "KOHI."

T. WI REPA, M.B., Ch.B.

Te putake o te "Mate Kohi," he ngarara tino iti rawa atu. No te momo ngarara e huaina nei he "microbe." Tona ingoa ko te "bacillus, tuberculosis." Hei whakaatu i te tino iti rawa o tenei "ngarara": mehema ka whakapututia kia kotahi miriona ki runga ki te putu kotahi, kaore taua putu e kitea e te whatu tangata. Engari me whakatakoto taua putu ki raro o te karaihe e tika ana: ara o te "microscope," ka kitea taua putu etahi ranei o roto o taua putu. Me penei te mahi e kitea ai. Kua malhia e nga takuta katoa o te ao nei taua mahi.

Me ki atu ki te turoro kohi kia mare ki roto i tetahi paepae: ka hiko ake te takuta ki tona *platinum wire*, he mea tipona te pito. Ka tangohia mai tetahi wahi paku o te mare kohi ra ki te pito i tiponatia o te *platinum wire*. Hei muri i